

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 166/2012-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. júna 2012 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Jána Auxta a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti I., a. s., P., zastúpenej advokátkou Mgr. Z. V., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Cb 89/2004 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti I., a. s., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Cb 89/2004 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Poprad prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Cb 89/2004 konať bez zbytočných prietáhov.

3. Obchodnej spoločnosti I., a. s., finančné zadost'učinenie nepriznáva.

4. Okresný súd Poprad je povinný uhradiť trovy konania obchodnej spoločnosti I., a. s., v sume 269,60 € (slovom dvestošesťdesiatdeväť eur a šesťdesiat centov) na účet advokátky Mgr. Z. V., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 166/2012-10 z 18. apríla 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti I., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Cb 89/2004.

Predseda okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti v podaní z 11. mája 2012 okrem iného uviedol:

«Od začatia konania súd vykonal vo veci nasledovné procesné úkony:

Dňa 26. 4. 2004 bola podaná žaloba o zaplatenie 2.795.414,10 Sk s prísl. spolu s prílohami.

Dňa 28. 4. 2004 bol žalobca vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku. Uvedená výzva bola doručená splnomocnenému zástupcovi dňa 13. 5. 2004. Súdny poplatok bol zaplatený dňa 2. 6. 2004 podľa záznamu o zložení.

Uznesením č. k. 16 Rob/142/2004-40 zo dňa 11. 6. 2004 bol žalobca vyzvaný na opravu a doplnenie svojej žaloby. Uvedené uznesenie mu bolo doručené dňa 21. 6. 2004. Dňa 24. 6. 2004 splnomocnený zástupca žalobcu doplnil podanie - petit žaloby.

Dňa 29. 6. 2004 bol spis prevedený do registra „Cb“.

Dňa 26. 7. 2004 bola žaloba s prílohami zaslaná žalovanému na vyjadrenie a to uznesením č. k. 18 Cb/89/2004-46 zo dňa 26. 7. 2004, ktoré bolo doručené žalovanému až dňa 21. 10. 2004, pretože žalovaný neprebral uvedené uznesenie a dňa 6. 9. 2004 bola vrátená zásielka poštou na Okresný súd Poprad.

Dňa 29. 9. 2004 bolo opätovne doručené uvedené uznesenie spolu so žalobou a prílohami žalovanému cestou OO PZ P.

Dňa 27. 10. 2004 bol súd vyžiadaný OR PZ P. o poskytnutie informácie z dôvodu, že bol spáchaný trestný čin. Dňa 29. 11. 2004 bolo tunajšiemu súdu doručené vyjadrenie žalovaného spolu s prílohami a dňa 8. 12. 2004 bolo zaslané uvedené vyjadrenie žalobcovi na vyjadrenie do termínu pojednávania a bol vytýčený termín pojednávania na 8. 3. 2005.

Dňa 4. 3. 2005 bolo zaslané súdu vyjadrenie splnomocneného zástupcu žalobcu. Pojednávanie zo dňa 8. 3. 2005 bolo odročené na neurčito s tým, že žalobca mal predložiť sumár vykonaných prác s listinnými dôkazmi, ktoré mali byť následne zaslané žalovanému na vyjadrenie, ktorý sa mal vyjadriť po obdržaní v lehote 30 dní.

Dňa 15. 3. 2005 bolo zaslané splnomocneným zástupcom žalobcu vyjadrenie s požadovanými dokladmi. Dňa 15. 3. 2005 bolo súdom zaslané uvedené vyjadrenie -špecifikácia spolu s prílohami právnenému zástupcovi žalovaného, ktorý to prevzal dňa 23. 3. 2005.

Dňa 3. 6. 2005 právny zástupca žalovaného oznámil, že písomné vyjadrenie bude dané do konca júla 2005.

Dňa 18. 8. 2005 bol právny zástupca žalovaného urgovaný na písomné vyjadrenie, pretože sa nepodarilo súdu uvedené (urgencia) doručiť cestou pošty a uvedenú urgenciu prevzal právny zástupca žalovaného osobne až dňa 23. 10. 2005. Dňa 10. 10. 2005 sa vyjadril právny zástupca žalovaného a toto vyjadrenie bolo zaslané dňa 14. 10. 2005 súdom

splnomocnenému zástupcovi žalobcu, ktorý sa vyjadril dňa 8. 11. 2005. Dňa 10. 11. 2005 právny zástupca žalovaného žiadal, aby pojednávania neboli vytýčené v termínoch do 10. 12. 2005 z dôvodu, že konateľ žalovaného sa bude zdržiavať v zahraničí a je potrebná jeho účasť.

Dňa 21. 11. 2005 bol vytýčený termín pojednávania na 28. 3. 2006. Uvedené pojednávanie bolo opätovne odročené na neurčito, za účelom opätovnej špecifikácie žalobcom a žalovaným prác, množstva a ceny v lehote 30 dní s tým, že uvedené vyjadrenia budú zaslané vzájomne oboj stranám. Dňa 27. 4. 2006 bola zaslaná Špecifikácia prác splnomocneným zástupcom žalobcu.

Dňa 29. 5. 2006 bolo vyjadrenie splnomocneného zástupcu žalobcu zaslané právnomu zástupcovi žalovaného, ktorý prevzal uvedené vyjadrenie dňa 6. 6. 2006 a dňa 17. 7. 2006 bol vytýčený termín pojednávania na 3. 10. 2006. Právny zástupca žalovaného sa na uvedený termín pojednávania ospravedlnil, z dôvodu dlhotrvajúcej práceneschopnosti a uvedené pojednávanie bolo odročené na 12. 12. 2006. Dňa 21. 11. 2006 právny zástupca žalovaného ospravedlnil neprítomnosť žalovaného na pojednávaní dňa 12. 12. 2006 z dôvodu, že štatutárny zástupca je mimo územia Slovenskej republiky a jeho prítomnosť je dôležitá na opísanie skutočností, ktoré sú predmetom sporu.

Pojednávanie z 12. 12. 2006 bolo odročené na 23. 1. 2007. Uvedené pojednávanie bolo odročené z dôvodu, že doklady ohľadne predmetu sporu boli doručené právnomu zástupcovi žalovaného len pred pojednávaním od štatutárneho zástupcu žalovaného a bola uložená právnomu zástupcovi žalovaného lehota 30 dní na písomnú špecifikáciu prác a druhov. Pojednávanie zo dňa 23. 1. 2007 bolo odročené na 22. 3. 2007.

Na pojednávaní dňa 22. 3. 2007, ktorého sa zúčastnil žalobca, splnomocnený zástupca žalobcu a právny zástupca žalovaného bolo pojednávanie odročené, nakoľko právny zástupca žalovaného predložil na pojednávaní zoznam fakturovaných prác a splnomocnený zástupca žalobcu žiadal, aby sa mohol vyjadriť k uvedeným dokladom neskôr až po oboznámení, a preto bolo pojednávanie odročené na 17. 5. 2007.

Na pojednávaní dňa 17. 5. 2007 sa nezúčastnil nikto z účastníkov a pojednávanie bolo odročené z dôvodu neprítomnosti (práceneschopnosti) samosudkyne a pojednávanie bolo odročené na 28. 6. 2007.

Na pojednávani dňa 28. 6. 2007 splnomocnený zástupca žalobcu, žalobca a právny zástupca žalovaného navrhli pojednávanie prerušiť v zmysle § 110 O. s. p. a konanie bolo prerušené uznesením č. k. 18 Cb/89/2004-339 zo dňa 28. 6. 2007. Splnomocnený zástupca žalobcu podal návrh na pokračovanie v konaní a dňa 19. 11. 2007 bol vytýčený termín pojednávania na 14. 2. 2008. Uvedené pojednávanie bolo odročené z dôvodu neprítomnosti žalovaného a právneho zástupcu žalovaného, ktorí sa neospravedlnili a žalobca žiadal pojednávanie odročiť za účelom vypočutia svedkov. Termín pojednávania bol stanovený na 17. 4. 2008, ktorý bol zrušený dôvodu práceneschopnosti samosudkyne a dňa 21. 4. 2008 bol vytýčený termín pojednávania na 19. 6. 2008. Právny zástupca žalovaného sa ospravedlnil za neprítomnosť na pojednávani z dôvodu pretrvávajúcej práceneschopnosti a žiadal odročiť pojednávanie. Uvedené pojednávanie bolo odročené na 23. 10. 2008.

Dňa 23. 10. 2008 sa pojednávania zúčastnil žalobca, splnomocnený zástupca žalobcu a právny zástupca žalovaného a prítomní účastníci navrhli pojednávanie odročiť, pretože chcú spor riešiť zmierom a vzhľadom na to, že sa vedie iné konanie na Okresnom súde v Košiciach a v prípade, že nedôjde k mimosúdnu vyriešeni sporu žiadali určiť termín pojednávania na neskôr a bol vytýčený termín pojednávania na 4. 12. 2008.

Pojednávanie zo dňa 4. 12. 2008 bolo z dôvodu práceneschopnosti samosudkyne odročené na 20. 1. 2009.

Pojednávanie zo dňa 20. 1. 2009 bolo odročené na 24. 2. 2009 za účelom vypočutia svedkov.

Pojednávanie zo dňa 24. 2. 2009 bolo odročené z dôvodu neprítomnosti samosudkyne na 10. 2. 2009 (poznámka ústavného súdu: termín bol zrušený)

Na pojednávani 10. 2. 2009 sa zúčastnili všetci účastníci a pojednávanie bolo odročené na 2. 4. 2009 za účelom písomného označenia dôkazov účastníkmi konania. Pojednávanie dňa 2. 4. 2009 bolo odročené z dôvodu neprítomnosti žalovaného a právneho zástupcu žalovaného, ktorí sa neospravedlnili a žalobca predložil súdu nové listinné dôkazy. Pojednávanie bolo odročené na 26. 5. 2009, ktoré bolo odročené z dôvodu, že právny zástupca žalovaného predložil na pojednávani písomné vyjadrenie, v ktorom uznal záväzok do výšky 33.193,92 EUR a navrhol riešiť vec zmierom a pojednávame bolo odročené na 8. 9. 2009 za účelom špecifikácie právneho zástupcu žalovaného uznaného nároku a neuznaného nároku. Pojednávanie z 8. 9. 2009 bolo odročené z dôvodu neprítomnosti

žalovaného a právneho zástupcu žalovaného, ktorý ospravedlnil svoju neúčast' z dôvodu práceneschopnosti. Pojednávane bolo odročené na 19. 11. 2009 za účelom vyjadrenia sa právneho zástupcu žalovaného k vyčísleným úrokom z omeškania a zmluvnej pokute.

Dňa 22. 12. 2008 bola podaná žaloba žalobcom voči žalovanému o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 819.000,- Sk, ktorá bola vedená pod č. k. 18 Cb/60/2009. V predmetnej veci bol dňa 28. 1. 2009 vydaný platobný rozkaz, voči ktorému podal žalovaný odpor a dňa 12. 2. 2009 bol zaslaný odpor na vyjadrenie žalobcovi a zároveň bol vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu. Dňa 24. 3. 2009 sa vyjadril žalobca k odporu a dňa 20. 4. 2009 bolo vytýčené pojednávanie na 16. 6. 2009, ktoré bolo odročené na 3. 6. 2009 z dôvodu účasti samosudkyne na školení a na uvedenom pojednávaní bolo spojené konanie č. 18 Cb/60/2009 s konaním č. 18 Cb/89/2004, ktoré sú vedené pod č. k. 18 Cb/89/2004.

Pojednávanie zo dňa 19. 11. 2009 bolo odročené na 12. 1. 2010, nakoľko právny zástupca žalovaného žiadal o vytýčenie v januári 2010, nakoľko bude neprítomný od novembra do 15. 1. 2010. Pojednávane bolo odročené, nakoľko právny zástupca žalovaného nevyčíslił sumu, ktorú uznal a žalobca mal vyčísliť škodu, ktorá mu vznikla a právny zástupca žalovaného špecifikáciu sumy ktorú uznal. Dňa 18. 12. 2009 predložil žalobca súdu vyčíslenie škody.

Pojednávanie dňa 12. 1. 2010 bolo odročené na 26. 1. 2010 za účelom vyhlásenia rozsudku.

Dňa 26. 1. 2010 bolo uznesenie o vyhlásení dokazovania za skončené zrušené a uznesenie o vyhlásení rozsudku a bol stanovený termín pojednávania na 2. 2. 2010 za účelom špecifikácie splatnosti istín, zmluvnej pokuty a uvedenia ukončenia prác na stavbe. Na uvedený termín pojednávania sa dostavil len žalobca a splnomocnený zástupca žalobcu. Žalovaný a právny zástupca žalovaného sa nedostavili, neospravedlnili svoju neprítomnosť.

Dňa 2. 2. 2010 sa nedostavil žalovaný, žalobca, splnomocnený zástupca žalobcu a právny zástupca žalovaného sa dostavili na uvedené pojednávanie.

Dňa 31. 3. 2010 bolo požiadané sudcom o predĺženie lehoty na napísanie rozsudku z dôvodu neprítomnosti asistentky a neskôr z dôvodu neprítomnosti samosudkyne do 15. 4. 2010.

Rozsudok Okresného súdu Poprad č. k. 18 Cb/89/2004-472 zo dňa 2. 2. 2010 bol doručený Mgr. V. dňa 28. 4. 2010 a JUDr. B. dňa 30. 4. 2010. Voči uvedenému rozsudku podala odvolanie právna zástupkyňa žalovaného. Uvedené odvolanie bolo zaslané na vyjadrenie žalobcovi, ktorý bol vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku dňa 18. 6. 2010. K odvolaniu sa vyjadril žalobca dňa 7. 7. 2010.

Spis bol predložený na Krajský súd v Prešove dňa 14. 7. 2010. Krajský súd Prešov vytýčil termín pojednávania dňa 18. 11. 2010 na 20. 1. 2011. Rozsudkom Krajského súdu Prešov 2 Cob/39/2010-511 zo dňa 20. 1. 2011 bol rozsudok Okresného súdu Poprad potvrdený vo výroku, v ktorom bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi 92.790,75 EUR s 11,42 % pa.. úrokom z omeškania od 15. 12. 2003 do zaplatenia a v zvyšnej napadnutej časti bol zrušený a vrátený na ďalšie konanie. Spis bol vrátený na Okresný súd Poprad dňa 9. 2. 2011 a dňa 15. 2. 2011 bol doručený uvedený rozsudok splnomocnenému zástupcovi žalobcu a právnenému zástupcovi žalovaného. Dňa 14. 3. 2011 podal žalovaný dovolanie proti rozhodnutiu Krajského súdu v Prešove. Dňa 19. 4. 2011 bolo doručené dovolanie žalobcovi na vyjadrenie. Dňa 6. 5. 2011 sa splnomocnený zástupca žalobcu vyjadril k dovolaniu a dňa 12. 5. 2011 bol spis zaslaný na Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Dňa 11. 7. 2011 bol spis vrátený na Okresný súd Poprad a uznesením č. k. 3 Obdo 24/2011 zo dňa 20. 6. 2011 bolo dovolanie žalovaného odmietnuté. Uvedené uznesenie bolo doručované účastníkom konania a dňa 3. 10. 2011 bol vytýčený termín pojednávania na 20. 12. 2011.

Dňa 25. 11. 2011 bola vznesená námietka zaujatosti právnou zástupkyňou žalovaného Mgr. Z. V. a z uvedených dôvodov bol zrušený termín pojednávania a podaním zo dňa 21. 10. 2011 splnomocnený zástupca žalobcu žiadal o odročenie pojednávania z dôvodu zdržiavania sa mimo územia Slovenskej republiky. Spis bol zaslaný na Krajský súd v Prešove dňa 19. 12. 2011 a bol vrátený Okresnému súdu Poprad dňa 27. 12. 2011 a uvedené uznesenie bolo doručované súdom dňa 27. 12. 2011 splnomocnenému zástupcovi žalobcu a právnenému zástupcovi žalovaného.

Dňa 16. 1. 2012 bol vytýčený termín pojednávania na 5. 4. 2012. Dňa 30. 1. 2012 žiadala právna zástupkyňa žalovaného o zaslanie zápisnice z pojednávania zo dna 20. 1. 2011 na KS Prešov. Dňa 31. 1. 2012 bola zaslaná Okresnému súdu Poprad žiadosť o zapožičanie spisu č. k. 18 Cb/89/2004 bez uvedenia lehoty.

Dňa 9. 2. 2012 bol udelený súhlas sudkyne na zapožičanie spisu v súlade s § 197 ods. 3 Vyhl. č. 543/2055 Z. z.

Dňa 15. 2. 2012 bol spis predložený vyššiemu súdnemu úradníkovi na vybavenie t. j. s lehotou vybaviť ihneď. Spis bol vrátený vyšším súdnym úradníkom dňa 23. 2. 2012 a spis bol súčasne zaslaný na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky a vrátený na Okresný súd Poprad dňa 5. 3. 2012.

Na pojednávaní dňa 5. 4. 2012 sa zúčastnil splnomocnený zástupca žalobcu, žalobca, právny zástupca žalovaných JUDr. B. a Mgr. V., žalovaný sa nezúčastnil pojednávaniu. Na uvedenom pojednávaní bola uznesením pripustená zmena petitu žaloby a pojednávanie bolo odročené za účelom vyhlásenia rozsudku na 24. 4. 2012, kedy bol vyhlásený rozsudok ohľadne zmluvnej pokuty a tento rozsudok bol doručený na pojednávaní splnomocnenému zástupcovi žalobcu a poštou Mgr. Z. V. Uvedený rozsudok doposiaľ nenadobudol právoplatnosť.

Z hľadiska právnej a skutkovej zložitosti sporu možno konštatovať, že ide o vec zložitú najmä po skutkovej stránke. Predmetom sú uplatnené nároky žalobcu voči sťažovateľke zo zmluvy o dielo, pričom najmä rozsah týchto nárokov a rozsah vykonaných prác si vyžiadali pomerne rozsiahle dokazovanie. Dňa 3. 6. 2009 bolo predmetné konanie spojené na spoločné konanie aj s vecou vedenou na tunajšom súde pod č. k. 18 Cb/60/2009, kde si žalobca uplatňoval voči sťažovateľke nároky z titulu zmluvnej pokuty. Táto okolnosť sa potom tiež prejavila na rozsahu vykonaného dokazovania.

Na celkovú dĺžku konania má výrazný vplyv aj postup účastníkov v konaní najmä sťažovateľky, pretože vo veci bolo vytýčených až 24 pojednávanií, pričom štatutárni zástupcovia sťažovateľky sa nezúčastnili pojednávanií až 18-krát, a práve neúčast' štatutárnych zástupcov, prípadne právneho zástupcu sťažovateľky boli v mnohých prípadoch dôvodom pre odročenie pojednávania. Na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľky najmä z dôvodu práceneschopnosti boli odročené pojednávania dňa 3. 10. 2006, 12. 12. 2006, 14. 2. 2008, 19. 6. 2008, 2. 4. 2009, 8. 9. 2009, 19. 11. 2009. Viaceré pojednávania boli odročené aj z toho dôvodu, že sťažovateľka resp. jej právny zástupca predložili nové listinné dôkazy, až priamo na pojednávaní, alebo tesne pred pojednávaním a následne žalobca žiadal o odročenie pojednávania a poskytnutie lehoty na oboznámenie sa s týmito listinnými dôkazmi (napr. pojednávanie dňa 12. 12. 2006, 22. 3. 2007). Taktiež

viaceré pojednávania boli odročené na žiadosť oboch účastníkov konania z dôvodu, že budú vo veci jednať mimosúdne. Na žiadosť účastníkov konania bolo tiež uznesením zo dňa 28. 6. 2007 konanie prerušené v zmysle § 110 O. s. p. až do 19. 11. 2007, kedy žalobca podal návrh na pokračovanie v konaní.

Tunajší súd vo veci rozhodol dňa 2. 2. 2010. Zo strany sťažovateľky bolo voči uvedenému rozsudku podané odvolanie, v dôsledku ktorého sa vecou zaoberal Krajský súd v Prešove, ktorý rozsudkom zo dňa 20. 1. 2011 čiastočne potvrdil napadnutý rozsudok a v časti vrátil vec na ďalšie konanie. Zo strany sťažovateľky však bolo podané dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Prešove. Z tohto dôvodu bol spis v období od 12. 5. 2011 do 11. 7. 2011 na Najvyššom súde Slovenskej republiky, ktorý uznesením zo dňa 20. 06. 2011 dovolanie sťažovateľky odmietol. Zo strany sťažovateľky bola vznesená voči konajúcej sudkyňi aj námietka zaujatosti, kvôli ktorej musel byť spis opätovne predložený Krajskému súdu v Prešove. Odvolací súd dospel k záveru, že námietka zaujatosti nie je dôvodná. Dňa 24. 4. 2012 bol vo veci vyhlásený rozsudok, ktorý zatiaľ nenadobudol právoplatnosť.

Vzhľadom na vyššie uvedené sme toho názoru, že zo strany Okresného súdu Poprad neboli spôsobené prieťahy pri prejednávaní uvedenej veci. Pri hodnotení celkovej dĺžky konania je potrebné vziať do úvahy najmä právnu a skutkovú zložitnosť prejednáwanej veci, ktorá si vyžiadala vykonanie rozsiahleho dokazovania ako aj vyššie uvedené prieťahy zapríčinené sťažovateľkou, keďže viaceré pojednávania boli odročené práve na základe žiadosti sťažovateľky, prípadne jej právnej zástupkyne. Taktiež je potrebné zohľadniť žiadosti oboch účastníkov konania o odročenie pojednávania a návrh na prerušenie konania z dôvodu, že účastníci sa snažili vo veci jednať aj mimosúdne.»

Rovnaké skutočnosti, čo sa týka procesných úkonov, zistil aj ústavný súd z obsahu spisu okresného súdu, ktorý mu bol predložený k previerke 17. mája 2012.

Právna zástupkyňa sťažovateľky sa k stanovisku okresného súdu vyjadrila podaním z 8. októbra 2010, v ktorom sa okrem iného uvádza:

«- to, že sa štatutárny zástupcovia žalovaného viackrát nezúčastnili pojednávani vytyčených vo vyššie uvedenej veci, nemôže mať za následok, že predmetný spor nie je ukončený už viac ako 8 rokov. Štatutárny zástupcovia splnomocnili na konanie v predmetnej

veci svojho právneho zástupcu z radov advokátov, ktorý bol v plnom rozsahu oprávnený a splnomocnený zastupovať ich v predmetnom konaní. Prítomnosť štatutárnych zástupcov žalovaného nebola nevyhnutná na riadne vedenie a ukončenie predmetného sporu (pojednávania pred okresným súdom boli uskutočňované i za neprítomnosti štatutárnych zástupcov žalovaného, z tohto dôvodu neboli odročované a neboli dôvodom pre zdĺhavé súdne konanie).

- nesúhlasíme so stanoviskom Okresného súdu v Poprade, že v predmetnej veci sa jednalo o vec zložitú najmä po skutkovej stránke, ktoré si vyžadovalo „pomerne rozsiahle dokazovanie“. Tak ako sme to uviedli i v sťažnosti podanej na ÚS SR spor, ktorý je predmetom konania vedeného na Okresnom súde v Poprade, nie je natoľko právne ani skutkov zložitý (a existuje k nemu aj stabilizovaná judikatúra všeobecných súdov), aby bolo odôvodnené také dlhé a zdĺhavé konanie v predmetnej veci.

Nakoniec, pokiaľ išlo o vec tak zložitú po skutkovej stránke, ktorá si vyžadovala rozsiahle dokazovanie, prečo potom Okresný súd v Poprade nevykonal znalecké dokazovanie navrhované žalovaným počas konania vedeného pred okresným súdom.

- trváme na tom, že konanie pred Okresným súdom bolo vedené neefektívne a nevedlo k efektívnemu odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase. Okresnému súdu v Poprade trvalo takmer 6 rokov, kým po prvýkrát rozhodol. I napriek takejto dĺžke konania, sa okresný súd nedokázal vysporiadať s mnohými predloženými dôkazmi a právnymi skutočnosťami (napr. vyplatenie zálohy žalovaným žalobcovi vo výške 500.000,-Sk, ktorá do dnešného dňa nebola nikde žalobcom zúčtovaná a ani zohľadnená v nároku požadovanom žalobcom, účtovné doklady predložené žalovaným o tom, že množstvo prác, ktoré mal žalobca údajne vykonať v skutočnosti vykonali 3. subjekty, ktorým žalovaný za vykonané práce riadne zaplatil, prvostupňový súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca neplatne odstúpil od zmluvy o dielo a napriek tejto konštatácii v plnom rozsahu priznal žalobcovi nároky uplatňované z titulu odstúpenia od zmluvy o dielo a pod.). I táto skutočnosť mala za následok, že žalovaný bol nútený podávať odvolanie, dovolanie i mimoriadne dovolanie, čo malo rovnako vplyv na dĺžku predmetného konania.

- Opätovne podotýkame, že z dôvodu nečinnosti Okresného súdu v Poprade pri odosielaní vyžiadaného spisu Generálnou prokuratúrou SR (viď oznámenie GP SR zo dňa 28. 2. 2012), bola nakoniec zmarená možnosť podania mimoriadneho dovolania a v

konečnom dôsledku sťažovateľovi odňaté jeho právo, využiť všetky zákonné prostriedky na ochranu jeho práv a definitívne znemožnená ochrana jeho práv.

- S vyjadrením okresného súdu, že namietané prietahy konaní boli zapríčinené sťažovateľkou, keďže viaceré pojednávania boli odročené na základe žiadosti sťažovateľky, resp. jej právneho zástupcu, rovnako nemožno súhlasiť.

Podľa platných právnych predpisov, je základnou povinnosťou súdu a sudcu, zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty. Občiansky súdny poriadok obsahuje viaceré prostriedky zabezpečujúce plynulosť a optimálnu dĺžku súdneho konania, ktorej výsledkom je právoplatné rozhodnutie a stav právnej istoty.

Sme presvedčení, že keby boli vo vyššie uvedenom konaní dodržiavané tieto ustanovenia OSP netrvalo by vyššie uvedené súdne konanie viac ako 8 rokov!“»

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, keďže od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov. Zároveň namietala aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru

Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie vecí v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť vecí, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu vecí) v posudzovanom

konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

1. Pri hodnotení podľa kritéria zložitost' veci sa ústavný súd po preskúmaní spisu čiastočne stotožnil s tvrdením okresného súdu, že išlo o skutkovo zložitejšiu vec, ale na druhej strane konštatoval, že právne vec nie je zložitá a v danom spore išlo o posudzovanie nárokov žalobcu vyplývajúcich zo zmluvy o dielo (na základe vystavenej faktúry o zaplatenie peňažnej sumy s príslušenstvom). Ide o problematiku, ktorá je upravená predovšetkým príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, ktorých aplikácia je ustálená aj v pomerne rozsiahlej judikatúre všeobecných súdov (napr. obdobne IV. ÚS 239/03, IV. ÚS 265/04 a IV. ÚS 386/04).

2. Pokiaľ ide o hodnotenie správania sťažovateľky v konaní pred okresným súdom, ústavný súd akceptoval vyjadrenie okresného súdu (citované na s. 8, 9), že samotná sťažovateľka prispela k zbytočným priet'ahom tým, že sa jej štatutárni, resp. právni zástupcovia nezúčastnili viacerých pojednávaní a tieto pojednávania boli odročené práve na základe žiadosti sťažovateľky (jej právnej zástupkyne). Takisto sa konanie predlžovalo aj tým, že v roku 2007 a 2008 sa účastníci snažili vo veci jednať aj mimosúdne, ale k dohode napokon nedošlo. Tieto skutočnosti preto ústavný súd vyhodnotil v neprospech sťažovateľky a zohľadnil ich pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení.

Sťažovateľka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne tiež vzniesla v konaní námietku zaujatosti proti konajúcej sudkyňi, ktorá bola nedôvodná, a tiež podala proti rozhodnutiu okresného súdu a odvolacieho súdu riadny a mimoriadny opravný prostriedok, v dôsledku čoho bol spis predložený na rozhodnutie odvolaciemu súdu, resp. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

V súvislosti s procesnými úkonmi účastníkov konania ústavný súd viackrát vyslovil, že „využitie možností daných sťažovateľovi Občianskeho súdneho poriadku na uplatňovanie a presadzovanie jeho práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie konania, ale nemožno ho kvalifikovať ako postup súdu, ktorého dôsledkom sú

zbytočné prierahy“ (napr. II. ÚS 31/01), ako a,j že „dĺžku konania, ktorá je dôsledkom úkonov jeho účastníkov alebo ich nečinnosti, nemožno považovať za dôvod na vyslovenie zbytočných prierahov“ v prípade, keď súd o procesných návrhoch sťažovateľa konal a rozhodoval bez zbytočných prierahov (napr. II. ÚS 41/00).

3. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným prierahom, bol postup okresného súdu. Z procesných úkonov je zrejmé, že okresný súd vo veci samej priebežne konal. O nároku žalobcu z roku 2004 na zaplatenie peňažnej sumy s príslušenstvom okresný súd rozhodol právoplatne 2. februára 2010 (jeho rozhodnutie v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Cob/49/2010 z 20. januára 2011 vo výroku, ktorým bola sťažovateľke uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 92 790,75 € s úrokom z omeškania, nadobudlo právoplatnosť 21. februára 2011), teda ešte pred podaním jej sťažnosti ústavnému súdu.

Neskončené pred okresným súdom je už iba konanie o návrhu žalobcu z decembra 2008 na zaplatenie zmluvnej pokuty, pretože rozhodnutie okresného súdu z 2. februára 2010 o tomto návrhu bolo v tejto časti odvolacím súdom zrušené (súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav).

Táto skutočnosť (teda neefektívna činnosť okresného súdu od roku 2009) mala preto rozhodujúci vplyv na konštatovanie ústavného súdu, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Cb 89/2004 porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote okresným súdom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prierahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej

sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci, hoci okresný súd 24. apríla 2012 vyhlásil rozsudok, ale ten však zatiaľ nenadobudol právoplatnosť.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'účinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala aj o priznanie finančného zadost'účinenia v sume 100 000 € najmä z dôvodu dlhodobej právnej neistoty, v ktorej sa stále nachádza a tiež preto, že jej *„z dôvodu nečinnosti Okresného súdu v Poprade pri odosielaní vyžiadaného spisu Generálnou prokuratúrou SR bola nakoniec zmarená možnosť podania mimoriadneho dovolania“*.

Z citovaného textu ústavy vyplýva, že ústavný súd môže, avšak nemusí priznať primerané finančné zadost'účinenie. Ústavný súd vychádzal pri svojom rozhodovaní z toho, že sťažovateľka ako účastníčka konania sa výraznou mierou svojím správaním podieľala na tom, že konanie sa predlžovalo a vznikali zbytočné priesťahy (hodnotenie správania účastníka konania v bode 2 časti II nálezu).

Za týchto okolností potom konanie a nález ústavného súdu (najmä vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázanie okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných priesťahov, a priznanie úhrady trov konania) sú podľa názoru ústavného súdu dostatočnými opatreniami na nápravu stavu spôsobeného porušením označených práv.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Ústavný súd pri rozhodovaní

o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2011, ktorá predstavovala sumu 763 €. Ústavný súd priznal úhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia v roku 2012 a podanie sťažnosti v súlade s § 1 ods. 3, § 9, § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a b) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v roku 2012 predstavovala sumu 127,17 € a režijný paušál 7,63 €. Úhrada bola teda priznaná v celkovej sume 269,60 €. Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júna 2012